

Zadanie 3.2. Monitoring i prognozowanie uwarunkowań ekonomicznych produkcji roślin ozdobnych

Kierownik zadania: **dr A. Marosz**

Celem badań jest bieżący monitoring i prognozowanie uwarunkowań ekonomicznych w produkcji roślin ozdobnych, głównie szkółkarskich i kwiatów ciętych.

Przeprowadzono badania ankietowe, elektroniczne w 308 gospodarstwach szkółkarskich oraz krótką ankietę dotyczącą podsumowania ekonomicznego roku 2012, przeprowadzoną na konferencji szkółkarskiej w listopadzie i ankietę elektroniczną łącznie 131 osób prowadzących uprawy roślin ozdobnych. W wizytach bezpośrednich w gospodarstwach zapoznano się szczegółowo z kosztami produkcji, zatrudnieniem oraz udziałem siły roboczej w całkowitych kosztach produkcji roślin szkółkarskich i kwiatów ciętych. W rozmowach bezpośrednich w szkółkach oraz w rozpoczętych badaniach ankietowych określono główne czynniki przewagi komparatywnej dla produkcji roślin ozdobnych, dotyczące kosztów i zasobów siły roboczej, kosztów i zasobów podstawowych czynników produkcji, organizacji produkcji i handlu roślinami ozdobnymi, czynników klimatycznych szczególnie w kontekście ostatniej zimy, która spowodowała znaczne straty w materiale szkółkarskim. Z przeprowadzonych analiz i porównań wynika, że Polska nie wypracowała w obszarze produkcji roślin ozdobnych, szkółkarskiej i kwiatów ciętych róż i anturium przewagi komparatywnej. Wynika to głównie z kilku czynników:

- znacznie mniejszego areału upraw w Polsce niż w innych wiodących krajach UE (Holandia, Niemcy, Francja, Włochy),
- dużego rozdrobnienia produkcji, dlatego tylko nieliczna grupa producentów w Polsce prowadzi produkcję na wysokim poziomie technologicznym,
- praktycznie całkowitego braku zorganizowania się producentów roślin ozdobnych, a szczególnie producentów kwiatów,
- niskiego poziomu specjalizacji w produkcji,
- braku zorganizowanego handlu o charakterze giełdowym, takim jak np. w Holandii. Giełdy kwiatowe w Polsce nie mają charakteru giełdowego, ale w istocie są rynkami lub dużymi targowiskami o charakterze hurtowym,
- braku wypracowanej marki dla całego sektora produkcji roślin ozdobnych, jak ma to miejsce w Holandii,
- nie jest należycie wykorzystany czynnik tańszej siły roboczej oraz łatwej jej dostępności w kraju,
- zapotrzebowanie rynku powoduje, że dużo więcej importujemy roślin ozdobnych niż eksportujemy, co pośrednio również jest skutkiem dużego rozdrobnienia rodzimej produkcji, zarówno szkółkarskiej jak i kwiatów ciętych.

Dostępne za rok 2011 dane handlu zagranicznego wskazują na stały wzrost eksportu polskich produktów, ale poziom importu jest bardzo wysoki. Wartościowo, niemal dwukrotnie większy od eksportu, co wskazuje na duże możliwości rozwoju produkcji w niektórych działach, a w innych konkurencja z materiałem pochodzącym z importu jest bardzo trudna. Jak wykazały badania ankietowe dość istotną rolę w zbyciu ozdobnego materiału szkółkarskiego odgrywa eksport. W badanych szkółkach w 2012 roku wyeksportowano prawie 20% całej produkcji, a z tego kanału dystrybucji korzysta 40% szkółek. Przy tym liczba eksportujących, jak i udział eksportu w zbyciu, rośnie wraz ze wzrostem powierzchni upraw szkółkarskich. Wśród szkółek małych eksport prowadziło 16% gospodarstw wysyłając 0,57% produkcji tej grupy, natomiast wśród gospodarstw bardzo dużych aż 80% gospodarstw, eksportując 19,3% produkcji całej grupy.